

Sygn. akt VI U 33/23

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 czerwca 2023 roku

Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi - Południe w Warszawie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący: sędzia Bartosz Szałas

Protokolant: protokolant sądowy Paulina Świętochowska

po rozpoznaniu w dniu 14 czerwca 2023 roku w Warszawie

na rozprawie

sprawy z odwołania A. A.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o zasiłek chorobowy

- zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. z dnia 16 listopada 2022 roku, znak: 480000/603/CW/765186/2022-ZAS, w ten sposób, że przyznaje odwołującemu się A. A. prawo do zasiłku chorobowego za okres od 23 sierpnia 2022 roku do 2 września 2022 roku.

Sygn. akt VI U 33/23

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 16 listopada 2022 roku, znak: 480000/603/CW/765186/2022-ZAS, Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił A. A. prawa do zasiłku chorobowego za okres od 23 sierpnia 2022 roku do 2 września 2022 roku. W uzasadnieniu decyzji ZUS podał, że A. A. nie podlega dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej.

(decyzja ZUS z dnia 16.11.2022r. – akta organu rentowego)

Od powyższej decyzji A. A. wniósł odwołanie. W jego treści podniósł, że prowadzi działalność gospodarczą od 1999 roku i zawsze był zgłoszony do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego i nigdy z niego nie rezygnował.

(odwołanie – k. 1 – 1 verte)

W odpowiedzi na odwołanie ZUS wniósł o jego oddalenie w całości, powtarzając argumentację zawartą w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

(odpowiedź na odwołanie – k. 2 – 2 verte)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Odwołujący się A. A. był niezdolny do pracy w okresie od 23 sierpnia 2022 roku do 2 września 2022 roku.

(bezsporne)

Odwołujący się A. A., prowadzący jednoosobową działalność gospodarczą, był od początku prowadzenia tej działalności zgłoszony do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego. Za cały okres od 1 stycznia 2018 roku do

27 marca 2023 roku opłacał składki na to ubezpieczenie. Zgłosił się ponownie od dnia 6 grudnia 2022 roku do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego w wyniku uzyskania informacji z ZUS, że nie podlega dobrowolnemu ubezpieczeniu, co wynikało z uzasadnienia zaskarżonej w niniejszej sprawie decyzji.

(dowód: zgłoszenie do ubezpieczeń – k. 28 – 29, potwierdzenia przelewów – k. 13 – 27, zeznania świadka J. A. – protokół rozprawy z dnia 14.06.2023r. od 00:14:49 do 00:28:47, zeznania odwołującego się A. A. – protokół rozprawy z dnia 14.06.2023r. od 00:30:11 do 00:30:51)

Decyzją z dnia 29 marca 2023 roku, nr (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. stwierdził, że A. A. podlega dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą między innymi w okresie od 1 kwietnia 2019 roku.

(dowód: decyzja z dnia 29.03.2023r. – k. 39 – 40)

Odwołujący się A. A. nie był w żadnym momencie pouczany w jakikolwiek sposób przez ZUS, czy to o tym, że nie podlega według organu ubezpieczeniu chorobowemu, czy też o tym, że na jego koncie widnieje jakiegokolwiek zadłużenie. Pismem skierowanym do odwołującego się, a dotyczącym jego rozliczeń z ZUS według stanu na dzień 31 grudnia 2022 roku, został on jedynie poinformowany, że na jego koncie widnieje nadpłata w wysokości 672,24 zł, nie było jakiegokolwiek informacji o zaległości w zapłacie składek, czy o jakimkolwiek zadłużeniu z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, w tym ubezpieczenie chorobowe.

(dowód: zeznania świadka J. A. – protokół rozprawy z dnia 14.06.2023r. od 00:14:49 do 00:28:47, zeznania odwołującego się A. A. – protokół rozprawy z dnia 14.06.2023r. od 00:30:11 do 00:30:51)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o wskazany wyżej materiał dowodowy, w tym dowody z dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy i aktach organu rentowego, których wiarygodność nie została przez strony skutecznie zakwestionowana. Sąd oparł się również na zeznaniach świadka J. A. oraz samego odwołującego się A. A., który w zasadzie ograniczył się do potwierdzenia zeznań świadka, są one bowiem spójne i logicznie łączą się w jedną całość z pozostałym materiałem dowodowym, ponadto ZUS nie zaoferował żadnego przeciwdowodu mającego podważać ich wiarygodność.

Sąd miał na uwadze, że ZUS w toku postępowania argumentował, że na koncie odwołującego się w chwili powstania niezdolności do pracy pojawiło się zadłużenie, które zostało spłacone dopiero po upływie 6 miesięcy od dnia powstania tej niezdolności, a konkretnie w dniu 3 marca 2023 roku (k. 42 akt sprawy) Sąd jednak nie uznał tych twierdzeń ZUS za wiarygodne. Sąd miał bowiem na uwadze, że dokumenty w postaci wniosku o poświadczenie ubezpieczenia chorobowego, jaki został złożony na kartach 41 verte – 42 akt sprawy, nie są dla Sądu wiarygodne i przekonujące, jeśli nie są jednocześnie poparte dokumentami rozliczeniowymi, które faktycznie pokazują przepływ pieniędzy na koncie płatnika składek i ich księgowanie. Sąd z doświadczenia życiowego z innych spraw wie bowiem, że częste są sytuacje, gdy w jednej sprawie ZUS potrafi na przestrzeni kilku miesięcy wydawać kilka dokumentów w postaci wniosku o poświadczenie ubezpieczenia i z każdego z nich wynika co innego co do okresów podlegania ubezpieczeniom, czy co do terminowości płatności konkretnych składek, bądź też co do zadłużenia. Nawet zresztą i w niniejszej sprawie jeszcze na etapie postępowania przed ZUS-em, które poprzedzało wydanie zaskarżonej decyzji, został przedstawiony dokument w postaci wniosku o poświadczenie ubezpieczenia chorobowego z dnia 2 listopada 2022 roku, który wykazywał, że odwołujący się nie podlega w ogóle ubezpieczeniu chorobowemu, co jak pokazał dalszy bieg postępowania, okazało się całkowitą nieprawdą, ZUS sam bowiem wydał prawomocną decyzję, uznającą, że odwołujący się temu ubezpieczeniu podlegał między innymi od 1 kwietnia 2019 roku do nadal. Ponadto w dokumencie z dnia 2 listopada 2022 roku też jest mowa o zadłużeniu na koncie odwołującego się, ale jest tam jako data spłaty tego zadłużenia wpisany dzień 10 września 2022 roku, a nie 3 marca 2023 roku. Wobec powyższego, aby rozwiać wątpliwości pojawiające się w niniejszej sprawie Sąd zobowiązał ZUS do nadesłania dokumentów rozliczeniowych, z których wynika wysokość zadłużenia odwołującego się i fakt uregulowania tego zadłużenia – w terminie 7 dni. ZUS jednak w terminie nie wykonał tego zobowiązania, Sąd zaś nie uznał za zasadne przedłużenia terminu na wniosek organu, ze względu na wyznaczony termin rozprawy oraz ze względu na to, że skoro ZUS twierdził jednoznacznie, że zadłużenie istniało

i że zostało uregulowane dopiero dnia 3 marca 2023 roku, a twierdzenia takie formułował już w piśmie z dnia 6 kwietnia 2023 roku, to niewątpliwie powinien dysponować dokumentami rozliczeniowymi, które doprowadziły go do sformułowania tych twierdzeń, nie powinien więc dopiero teraz ich kompletować, to bowiem prowadzić musi do postawienia pytania, na jakim materiale dowodowym opierał się formułując wnioski z kwietniowego pisma. Sąd nie uznał więc, aby zachodziły przesłanki do przedłużenia terminu, stąd też nie uznał, aby w sytuacji powstania wątpliwości, czy w ogóle zadłużenie istniało, a jeśli tak, to czy zostało ono uregulowane w dniu 3 marca 2023 roku, czy też w dniu 10 września 2022 roku, dokument z k. 41 verte – 42 akt sprawy był w ogóle wiarygodny, Sąd ostatecznie więc nie dał wiary dowodowi z k. 41 verte – 42 akt sprawy.

W tym miejscu należy jedynie na marginesie wskazać, że już po wydaniu wyroku Sąd zapoznał się z pismem z k. 52 i dołączonymi do niego dokumentami z k. 53 – 54, z których nie wynika absolutnie którego dnia miało zostać uregulowane zadłużenie, jakimi wpłatami, z treści pisma wynika jedynie, że miało to mieć miejsce jednak nie 3 marca 2023 roku, a 10 września 2022 roku, czyli w dacie wskazanej w pierwotnym poświadczeniu ubezpieczenia zawartym w aktach organu rentowego. Sąd jednak z oczywistych względów nie oparł się na tym piśmie i dołączonych do niego dokumentach, bowiem zostały one złożone przez ZUS po pierwsze po terminie, który nie został przez Sąd wydłużony, a po drugie pismo to zostało wniesione do Sądu już po rozpoczęciu rozprawy, o czym świadczy adnotacja godzinowa i przedstawione Sędziemu dopiero po wydaniu wyroku. Należy jednak podkreślić, że nawet, gdyby pismo to zostało przez Sąd dopuszczone jako materiał dowodowy, to i tak musiałoby ono odnieść skutek w postaci uznania za niewiarygodne twierdzeń ZUS-u co do opłacenia zadłużenia dopiero dnia 3 marca 2023 roku, a tym samym do uznania za niewiarygodny dokumentu z k. 41 verte – 42 akt sprawy, a jednocześnie dalej nie wyjaśniałoby ono dokumentami rozliczeniowymi, kiedy to zadłużenie zostało naprawdę opłacone, takich dokumentów bowiem ZUS nie nadesłał.

Sąd zważył, co następuje:

Przedmiotem rozpoznania w niniejszej sprawie jest odwołanie A. A. od decyzji ZUS odmawiającej mu prawa do zasiłku chorobowego za okres od 23 sierpnia 2022 roku do 2 września 2022 roku.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2022 roku, poz. 1732; dalej też jako: ustawa zasiłkowa) zasiłek chorobowy przysługuje ubezpieczonemu, który stał się niezdolny do pracy z powodu choroby w czasie trwania ubezpieczenia chorobowego. W niniejszej sprawie w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji ZUS powołał się na fakt, że odwołujący się w chwili powstania swojej niezdolności do pracy nie podlegał temu ubezpieczeniu. ZUS nie wyjaśnił w żaden sposób, czy niepodleganie miało wynikać z nieopłacenia składki w terminie, czy z niezgłoszenia się do ubezpieczenia chorobowego, czy jeszcze z jakiś innych przyczyn. Jednak w toku postępowania doszło do wydania przez ZUS prawomocnej decyzji, z której wynika, że odwołujący się jednak podlegał dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu od dnia 1 kwietnia 2019 roku do nadal, w tym też podlegał temu ubezpieczeniu w chwili powstania jego niezdolności do pracy, czyli w dniu 23 sierpnia 2022 roku. Tym samym spełniona jest przesłanka z art. 6 ust. 1 ustawy zasiłkowej, ZUS nie kwestionował również w żadnym miejscu samej niezdolności odwołującego się do pracy pod kątem medycznym. Z tego też powodu zaskarżona decyzja podlegała zmianie, odwołujący się bowiem spełnia wszystkie przesłanki przyznania mu prawa do zasiłku chorobowego za okres od 23 sierpnia 2022 roku do 2 września 2022 roku.

W tym miejscu należy jeszcze odnieść się do argumentacji wskazanej przez ZUS w piśmie z dnia 6 kwietnia 2023 roku, w którym ZUS stwierdził, że na koncie odwołującego się w chwili powstania jego niezdolności do pracy widniało zadłużenie, które zostało uregulowane dopiero po 6 miesiącach od powstania tej niezdolności do pracy. ZUS powołał się w tym miejscu na art. 2a ust. 1 ustawy zasiłkowej, zgodnie z którym świadczenia, o których mowa w art. 2 pkt 1, 2, 5 i 6, nie przysługują osobom prowadzącym pozarolniczą działalność w razie wystąpienia w dniu powstania prawa do świadczenia zadłużenia z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne na kwotę przekraczającą 1% minimalnego wynagrodzenia za pracę ustalonego na podstawie odrębnych przepisów, do czasu spłaty całości zadłużenia. Jednocześnie art. 2a ust. 2 tej ustawy wskazuje, że prawo do świadczeń, o których mowa w art. 2 pkt 1, 2, 5 i 6, przedawnia się, jeżeli zadłużenie, o którym mowa w ust. 1, nie zostanie uregulowane w ciągu 6 miesięcy od dnia powstania prawa do świadczenia. Sąd jednak miał na uwadze, że ZUS nie zdołał udowodnić po pierwsze zaistnienia

samego zadłużenia, nie przedstawił bowiem w wyznaczonym przez Sąd terminie dokumentów rozliczeniowych, z których to zadłużenie miałyby wynikać, po drugie zaś nie zdołał wyjaśnić, z przedstawieniem potwierdzającej to dokumentacji, czy zadłużenie zostało spłacone w dniu 3 marca 2023 roku jak to wskazano w dokumencie z k. 42 akt sprawy, czy też w dniu 10 września 2022 roku, a więc jeszcze przed upływem 6-miesięcznego terminu z art. 2a ust. 2 ustawy zasiłkowej, jak to wynika z dokumentu zawartego w aktach organu rentowego, a sporządzonego w dniu 2 listopada 2022 roku. W tej sytuacji Sąd nie uznał, aby twierdzenie o zadłużeniu odwołującego się było udowodnione, a tym samym, aby istniała faktycznie przeszkoda w przyznaniu mu prawa do zasiłku chorobowego, określona w art. 2a ustawy zasiłkowej.

Na marginesie Sąd pragnie wskazać i przypomnieć po raz kolejny, że ZUS jako organ administracji publicznej ma określone obowiązki informacyjne wynikające z art. 8 i 9 KPA, których nie można pominąć, wszelkie jego działania wobec ubezpieczonych również muszą być analizowane właśnie przez pryzmat zasad z art. 8 i 9 KPA. Niewątpliwie nie zasługuje więc na ochronę działanie ZUS, który w ogóle nie poucza ubezpieczonego czy to o tym, że według organu nie podlega on ubezpieczeniu chorobowemu, czy też o tym, że na jego koncie widnieje jakiegokolwiek zadłużenie, w sytuacji, gdy jednocześnie sam ubezpieczony cały czas opłaca składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe, wyrażając tym samym chęć podlegania temu ubezpieczeniu. Nie można usprawiedliwić działania ZUS, który widząc nieprawidłowości na koncie ubezpieczonego nie informuje go o nich, wysyłając w zamian uspokajające informacje, jak ta przedstawiona przez odwołującego się na rozprawie i zawarta na k. 57 – 58 akt sprawy, z której wynika jedynie, że na koncie widnieje nadpłata, czekając jednocześnie na sytuację, w której ubezpieczony będzie chciał skorzystać z ochrony wynikającej z ubezpieczenia chorobowego, aby dopiero w takiej sytuacji poinformować go o tym, że temu ubezpieczeniu z różnych przyczyn nie podlega. Z jednej strony więc odwołujący się cały czas opłaca składki w dobrej wierze, wierząc że jest ubezpieczony, z drugiej zaś strony ZUS nie poucza go o jakichkolwiek nieprawidłowościach związanych z jego ubezpieczeniem składki te przyjmuje i czeka dopiero na chęć skorzystania z zasiłku przez ubezpieczonego, aby go poinformować, że jednak prawo do świadczenia mu według organu nie przysługuje. Takie postępowanie nie tylko nie ma nic wspólnego z zasadą zaufania obywatela do organu władzy (art. 8 KPA) i zasadą informowania stron (art. 9 KPA), ale jest wręcz dokładnym zaprzeczeniem tych zasad i jako takie nie może zasługiwać na sądową ochronę przy odwołaniu od decyzji ZUS.

Reasumując, Sąd zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał odwołującemu się prawo do zasiłku chorobowego za okres od 23 sierpnia 2022 roku do 2 września 2022 roku.